

Arcsökkentési akció a folyóiratok előfizetése során a Grazi Műszaki Egyetem Könyvtárában

Grazban a *Műszaki Egyetem Könyvtárában (Universitätsbibliothek der Technischen Universität Graz)* a központi könyvtárba és az intézeti könyvtárakba járó folyóiratok előfizetési összege a teljes állománygyarapításra fordítható költségvetés 78%-át tette ki 1980-ban.

Ezért 1981 júniusában megvizsgálták az 50 legdrágább folyóiratot abból a szempontból, hogy a különböző bel- és külföldi könyvkereskedők milyen áron számlázzák ezeket. Céljuk az volt, hogy a különböző árakat összehasonlítva *kiválasszák a legelőnyösebb árajánlatot*, és ezzel az előfizetési árak végösszegében csökkenést érjenek el.

Első lépésként az könyvtár összes olyan folyóiratáról nyomtattak számítógépes jegyzéket, amelyek 2500 Schillingnél drágábbak voltak. Erre a jegyzékre 239 folyóirat került. Ezután a géppel kiválogatták azokat, amelyek előfizetési ára meghaladta a 7000 Schillinget. Ilyen folyóirat 54 volt.

1980-ban az 50 legdrágább folyóirat összege 720 550 Sch volt, ezek közül a legolcsóbb 7040 Sch, a legdrágább 64 218 Sch. Az 50 folyóirat közül a központi könyvtárba 27 járt, az intézeti könyvtárakba pedig 23.

10 könyvkereskedőnél elemezték a folyóiratrendelések számának megoszlását, ezt az *1. táblázat* mutatja be. Látható hogy a folyóiratrendeléseket 1982-ben átcsoportosították, s azoknál a kereskedőknél rendeltek, akik előnyösebb feltételeket kínáltak.

1. táblázat

A folyóiratrendelések megoszlása

Könyvkereskedő	Rendelt folyóiratok száma	
	1980	1982
A	28	11
B	4	1
C	3	17
D	1	1
E	7	6
F	4	1
G	1	0
H	1	1
I	1	11
J	0	1
10	50	50

Az előfizetési árak különbözőségének több oka van. Pl. egyes osztrák könyvkereskedők a tudományos szakirodalom esetében 25%-kal drágábban számolnak, mások

viszont a folyóiratokat közvetlenül a kiadótól küldetik meg a könyvtárnak, így 8%-kal olcsóbban tudnak számlázni.

A júniusi felmérés után – a vizsgálatok következtében – a 239 folyóiratból 30-at lemondtak, és a megrendeléseket más könyvkereskedőknek, másképp csoportosítva adták át. E lépéseknek – a devizaárfolyam ingadozását is figyelembe véve – az eredménye a következő volt:

- abszolút értékben 1982-ben az 1980 évihez viszonyítva 15 ezer Sch-et (2,3%) lehetett megtakarítani;
- az évi 10,73%-os áremelkedést 2 év alatt 21,8%-nak véve, a megtakarítás abszolút értéke kb. 14 ezer Sch;
- a könyvkereskedői ügyeskedéseket kitapasztalták, és a kereskedők és könyvtárak közötti álláspontokat közelítették;
- az intézeti könyvtárakba járó folyóiratokkal kapcsolatos adminisztrációt (rendelés, érkeztetés) átvette a központi könyvtár, amely így az egész egyetem viszonylatában dönthet a folyóiratok sorsáról.

/WALTHER, H.: *Zeitschriftenverbilligungsaktion an der UB der TU Graz. = Mitteilungen der Vereinigung Österreichischer Bibliothekare, 34. köt. 4. sz. 1981. p. 42–47./*

(Lécsné Mesterházi-Nagy Márta)

Biológiai–orvosi folyóiratkönyvtár a Grazi Egyetemen

A Grazi Egyetemen 1982 februárjában megnyitották a BIOMED elnevezésű folyóiratkönyvtárát. A könyvtár állományát 373 kurrens folyóirat alkotja a biológia, orvostudomány, ökológia és pszichológia tárgyköréből.

A könyvtár létesítésének érdekessége, hogy a folyóiratállományt a központi könyvtár, az orvostudományi és a természettudományi intézeti könyvtár anyagának összevonásával hozták létre, sőt némely folyóirat a koordinációs szempontok következtében az egyetem más intézeti könyvtáraiból kerül ide.

A kézikönyvtár az I. emeleten jól elérhető, a folyóiratokat betürendben, speciális folyóirattároló polcokon tárolják, olvasóhelyek és gyorsmásológép áll az olvasók rendelkezésére.

A folyóiratkönyvtár alapterülete 800 m². Nyitvatartás naponta 8,30–21 óráig. Az állományról folyóiratjegyzék készül, amely majd az érdekelt intézetekben is hozzáférhető lesz.

/LUBE, Mangred: *Die biologisch-medizinische Zeitschriftenbibliothek an der Universität Graz. = Mitteilungen der Vereinigung Österreichischer Bibliothekare, 35. köt. 1. sz. 1982. p. 59–62./*

(Lécsné Mesterházi-Nagy Márta)